

Sekretarz Stanu

DLPK-I.070.77.2020

dotyczy: BPS.DKS.KPCPP.0330.23.2020

**Pan
Aleksander Pociąg
Przewodniczący
Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji
Senatu RP**

Szanowny Panie Przewodniczący,

w nawiązaniu do pisma z dnia 20 lipca 2020 r., znak BPS.DKS.KPCPP.0330.23.2020, w sprawie petycji Pana Romana Zybaczyńskiego (P10-13/20), dotyczącej zmiany Kodeksu karnego wykonawczego poprzez wprowadzenie możliwości posiadania przez osoby pozbawione wolności w zakładach karnych i aresztach śledczych w celach mieszkalnych sprzętu komputerowego oraz zrównania cen w kantynach więziennych z cenami w innych punktach sprzedaży, uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko Ministerstwa Sprawiedliwości.

Stosownie do dyspozycji art. 110a § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 523) (dalej: k.k.w.) dyrektor zakładu karnego może zezwolić skazanemu na posiadanie w celi sprzętu audiowizualnego, komputerowego oraz innych przedmiotów, w tym także podnoszących estetykę pomieszczenia lub będących wyrazem kulturalnych zainteresowań skazanego, jeżeli posiadanie tych przedmiotów nie narusza zasad porządku i bezpieczeństwa obowiązujących w zakładzie karnym. Treść wskazanego przepisu jest jasna i oznacza, że od decyzji dyrektora zakładu karnego zależy, czy skazany może posiadać sprzęt komputerowy w celi mieszkalnej. Warto zaznaczyć, że decyzja odmowna może być zaskarżona do sądu penitencjarnego.

Wskazać ponadto należy, że każda jednostka penitencjarna wyposażona jest w stanowiska komputerowe dla osadzonych (z dostępem do wybranych stron internetowych, w tym bezpłatnej bazy aktów prawnych), z których skazani mogą korzystać za zgodą dyrektora. Z informacji uzyskanej z Centralnego Zarządu Służby Więziennej wynika nadto, że rozważane jest zwiększenie liczby takich stanowisk, co będzie poprzedzone analizą techniczno-ochronną oraz możliwościami finansowymi.

Składający petycję podkreślił, że w jego indywidualnej sprawie dyrektor zakładu karnego nie zezwolił na posiadanie w celi sprzętu komputerowego. Wolę posiadania wskazanego sprzętu skazany motywował chęcią rozwijania umiejętności w zakresie pisania pism, co byłoby bardzo pomocne po opuszczeniu jednostki penitencjarnej przy poszukiwaniu pracy.

Sytuacja składającego petycję wskazuje, że zgodnie z dyspozycją art. 110a § 2 k.k.w. dyrektor zakładu karnego nie wyraził zgody na posiadanie w celi sprzętu komputerowego. W tym miejscu warto podkreślić, że dla prawidłowego funkcjonowania jednostki penitencjarnej niezbędnym jest dbanie przez kierownictwo zakładu karnego lub aresztu śledczego o porządek i bezpieczeństwo. Wszystkie decyzje podejmowane przez dyrektorów jednostek muszą kierować się koniecznością zachowania porządku i bezpieczeństwa. Brak dostatecznego uzasadnienia wniosku o posiadanie sprzętu komputerowego może skutkować decyzją odmowną dyrektora zakładu karnego.

Drugim postulatem składającego petycję było dokonanie zmiany w treści art. 113a § 1 k.k.w. tak, aby firmy zarządzające kantynami w zakładach karnych nie mogły zawyżać cen artykułów żywnościowych oraz chemicznych.

W tym względzie warto wskazać na wytyczne Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 12 grudnia 2011 r., określające sposób organizacji punktów sprzedaży dla osób osadzonych. Wytyczne te określają:

1. obowiązki podmiotów prowadzących kantyny dotyczące m.in. sprzedaży towarów zróżnicowanych cenowo oraz asortymentowo, po cenach nie wyższych niż średnie ceny analogicznych artykułów w sklepach na rynku lokalnym,
2. obowiązki dyrektorów jednostek organizacyjnych Służby Więziennej w zakresie m.in. monitorowania asortymentu oraz poziomu cen w kantynach, a także ich cyklicznego porównywania z cenami na rynku lokalnym.

Zasady powyższe znajdują odzwierciedlenie w umowach, jakie jednostki penitencjarne zawierają z operatorami kantyn, a dyrektorzy ww. jednostek są uprawnieni oraz zobowiązani do okresowych kontroli ich przestrzegania. Z informacji uzyskanych z

Centralnego Zarządu Służby Więziennej wynika, że punkty sprzedaży w jednostkach penitencjarnych prowadzone są przez przywiezione zakłady pracy, nad którymi nadzór właścicielski wykonuje Dyrektor Generalny Służby Więziennej. Natomiast ceny, w tym również marża artykułów oferowanych w tych punktach, ustalane są każdorazowo przez ich operatorów (jako samofinansujących się przedsiębiorstw) z zastrzeżeniem, że zawarte umowy zobowiązują ich do takiego kształtowania cen, aby nie były one wyższe niż średnie ceny detaliczne, stosowane przez zbliżone wielkością obrotu oraz rodzajem asortymentu sklepy zlokalizowane w pobliżu jednostki.

Według Centralnego Zarządu Służby Więziennej informacje o cenach produktów oferowanych w poszczególnych kantynach są ogólnodostępne na stronach internetowych jednostek penitencjarnych w zakładkach: *informacje* → *dla interesantów* → *paczki*. Administracja zakładów karnych i aresztów śledczych na bieżąco kontroluje poziom cen artykułów dostępnych w kantynach, a w przypadku stwierdzenia ich zawyżania dyrektorzy jednostek penitencjarnych występują do operatora kantyny o obniżenie ceny. Warto podkreślić, że dyrektorzy okręgowi służby więziennej zostali zobowiązani, aby prowadzący kantyny w jednostkach penitencjarnych posiadali w ofercie handlowej artykuły żywnościowe i wyroby tytoniowe w zróżnicowanym asortymencie oraz cenach adresowanych do odbiorców o różnym statusie materialnym.

Jawny dostęp do informacji w zakresie cen produktów oferowanych w kantynach umożliwia łatwą weryfikację ich wysokości, także dla osoby najbliższej, która zgodnie z treścią art. 113a § 3 k.k.w. może złożyć zamówienie na paczkę żywnościową, po pokryciu jej kosztów. Wskazana jawność cen produktów oferowanych w kantynach prowadzonych w jednostkach penitencjarnych daje gwarancję łatwej społecznej kontroli wysokości ich cen. Z drugiej natomiast strony administracja zakładu karnego może na bieżąco monitorować jakkolwiek nieuzasadniony ich wzrost.

Wskazany wyżej system jawności cen towarów oferowanych w kantynach umożliwia również osadzonym (jako konsumentom) na ocenę ich zgodności z cenami rynkowymi w sklepach zlokalizowanych w pobliżu jednostki penitencjarnej. Przy ujawnieniu przez osadzonego (konsumenta) istotnych różnic w cenach może on wskazać problem w piśmie przestawić dyrektorowi zakładu karnego lub aresztu śledczego, ewentualnie zwrócić się do organów zajmujących się ochroną praw konsumentów.

Reasumując w ocenie Ministerstwa Sprawiedliwości obowiązujące obecnie rozwiązanie w zakresie wyrażania zgody na posiadanie w celi sprzętu komputerowego nie

wymaga korekty lub doprecyzowania. Również w zakresie kształtowania cen produktów oferowanych w kantynach aktualne regulacje nie wymagają interwencji legislacyjnej.

Z wyrazami szacunku

SEKRETARZ STANU
w Ministerstwie Sprawiedliwości

Marcin Warchoń

/podpisano elektronicznie/